

Rapport

Alternatieven voor beoogde parkeerplaatsen op Spoor Oost

Bewonersvereniging Park Spoor Oost

Samenvatting

Krachtlijnen van de studie

- **2.300 parkeerplaatsen op Spoor Oost is niet nodig. Een vermindering met 1.000 plaatsen lijkt mogelijk, waardoor de zuidkop direct en permanent als volwaardig park bestemd kan worden.**
- **De programmering van het Sportpaleis en de Lotto Arena kan op elkaar afgestemd worden om te voorkomen dat voor enkele keren per jaar zeer veel parkeerplaatsen nodig zijn.**
- **In de directe omgeving kunnen parkeerterreinen bij bedrijven in een klein deel van de parkeerbehoefte voorzien.**
- **Vanuit het oosten bieden de parkeerterreinen van Wijnegem Shopping Center en Marko een potentieel van duizenden parkeerplaatsen met vlotte tramverbinding naar het Sportpaleis.**
- **Vanuit het zuiden is er ruimte beschikbaar op de parkeerterreinen van het Justitiepaleis, Antwerp Expo en Desguinlei, waarbij het vervoer naar het Sportpaleis deels per tram en deels met pendelbussen verzorgd kan worden.**
- **De afspraken tussen de stad en het Sportpaleis bieden ruimte om dergelijke alternatieven te bespreken. PSO verzoekt de stad om hier werk te maken alvorens te besluiten om een volwaardig park op Spoor Oost langdurig onmogelijk te maken.**

5 Quick Wins

1. Voorzie meer 'Park & Ride' in het oosten van de stad
2. Voorzie meer 'Park & Ride' in het zuiden van de stad
3. GAPA moet bedrijfsparkeerterreinen inzetten
4. Overleg met het Sportpaleis over alternatieven zoals overeengekomen in de overeenkomst tussen stad en Sportpaleis
5. Programmatie Sportpaleis en Lotto Arena beter afstemmen

Inleiding

In het Voorontwerp voor de korte termijn invulling van Spoor Oost heeft de parkeerfunctie de overhand: de 2.300 parkeerplaatsen nemen vrijwel het gehele terrein in beslag. Dit is het gevolg van het verdwijnen van de parkeerterreinen Sport, Ten Eekhave en Noord tijdens diverse werven en de belofte van de stad aan het Sportpaleis om blijvend 4.000 parkeerplaatsen binnen een straal van 1.350 meter te bieden. Spoor Oost is hiervoor het enige alternatief.

De parkfunctie op Spoor Oost blijft hierdoor beperkt tot een centrale as voor langzaam verkeer, het uitvoeren van een deel van de parkeerplaatsen in grindgazon, verharde sportvelden (met mobiele doelen) en bomen die passen op de beoogde rasterstructuur.

PSO is van mening dat met deze invulling het voor een volwaardig park kenmerkende reliëf (gras, glooiingen, water, speeltoestellen, groen en paden in meer 'organische' structuren) niet kan worden bereikt. PSO vraagt de stad om minstens ongeveer 1.000 parkeerplaatsen elders te situeren, zodat de zuidkop van Spoor Oost gevrijwaard wordt van parkeren en verkeer, zodat het direct een volwaardig park kan worden.

Dit verzoek motiveert PSO met de volgende argumenten:

1. De behoefte aan 4.000 parkeerplaatsen rondom het Sportpaleis bestaat slechts een aantal dagen per jaar. De behoefte aan kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte in Borgerhout bestaat dagelijks. Het accommoderen van de volledige parkeerbehoefte in deze omgeving leidt ertoe dat een groot deel van deze parkeerplaatsen het grootste deel van de tijd onbenut is en dat de ruimte niet ingevuld kan worden voor meer structurele wensen.
2. Het accommoderen van een dergelijke omvang van autoverkeer en parkeerbehoefte past o.i. hoe dan ook niet in deze tijd, zeker niet in een hoogstedelijke omgeving waar de ruimte schaars is en de leefbaarheid al sterk onder druk staat.
3. In de regio zijn parkeerterreinen te vinden die tijdens evenementen in het Sportpaleis (vooral 's avonds) nog restcapaciteit hebben. Het is o.i. geen efficiënt gebruik van ruimte en middelen om op de ene locatie parkeerplaatsen aan te leggen, terwijl ze op een andere plaats nog beschikbaar zijn.

PSO ziet zelf mogelijkheden voor de gevraagde vermindering van het aantal parkeerplaatsen op Spoor Oost. Die mogelijkheden worden hieronder toegelicht.

Element 1

Afstemming programmering Sportpaleis en Lotto Arena

De behoefte aan 4.000 parkeerplaatsen doet zich alleen voor als er op hetzelfde tijdstip in zowel het Sportpaleis als de Lotto Arena publiekstrekkende evenementen geprogrammeerd zijn. Aangezien er zowel in het Sportpaleis als in de Lotto Arena lang niet wekelijks evenementen zijn, komt deze situatie slechts een aantal dagen per jaar voor. Daarom, en gezien de bijzondere tijdelijke situatie met vele bouwwerken, moet het o.i. bespreekbaar zijn om de

programmering van het Sportpaleis en de Lotto Arena op elkaar af te stemmen waardoor niet gelijktijdig in beide accommodaties grote evenementen plaatsvinden. De maatgevende parkeerbehoefte wordt dan minder dan 4.000 plaatsen, waardoor een grotere oppervlakte van Spoor Oost direct en permanent als park bestemd kan worden.

Element 2

Alternatieven in de directe omgeving

Uit het parkeeronderzoek in de omgeving van het Sportpaleis (jaartal onbekend) blijkt dat tijdens evenementen de parkeerdruk op de omliggende woonwijken weliswaar toeneemt, maar dat de parkeerterreinen van de Gamma /

Carrefour en de bedrijven aan de Noordersingel (niet) volledig worden benut. Het gaat naar schatting om een totale capaciteit van 300 parkeerplaatsen die 's avonds grotendeels leeg staan en die binnen de 1.350 meter van het Sportpaleis liggen. Het is een klein aandeel van de totale parkeerbehoefte, maar toch weer een stukje park gewonnen. Met de eigenaars van deze parkeerterreinen dienen afspraken gemaakt te worden over (mede)gebruik door het Sportpaleis. Enkele verkeersregelaars kunnen het verkeer dat naar Spoor Oost rijdt ook over deze terreinen verdelen.

Element 3

P+R als belangrijkste modal shift - versnellen

Alternatieven voor de auto zijn de fiets en openbaar vervoer. Deze vervoerwijzen zijn voor lang niet alle bezoekers van evenementen in het Sportpaleis een reële mogelijkheid; t.a.v. de fiets vanwege de beperkte reikwijdte en t.a.v. het

openbaar vervoer vanwege onvoldoende late verbindingen en slechte bereikbaarheid van een deel van de woonadressen.

Een combinatie van auto en openbaar vervoer kan echter wel voor een groot deel van de bezoekers een goed alternatief zijn. Dit concept van parkeren en reizen (P+R) bewijst zich nu al in de praktijk en kan o.i. verder uitgebouwd worden. Daar richten wij ons dan ook op in onderstaande voorstellen.

Wat zijn de bestaande P+R's

Op de website van de Sportpaleisgroep staat informatie over het Combiticket, waarbij het ticket van het evenement ook geldig is in de voertuigen van De Lijn. Bezoekers wordt aangeraden om de auto te parkeren op een van de P+R's en verder te reizen met de tram.

De volgende P+R's worden met naam genoemd:

Windrichting	Invalsweg	P+R	Tram
Noord	E19 noord	Kinopolis	6
Noord	E19 noord / N1	Keizershoek / Merskem	2, 3
Zuid	A12 / R1	Olympiade	2, 6
West	N70	Melsele / Zwijndrecht	3
West	N70	Blancefloerlaan / Linkerover	3, 5
West	N70	Frederik van Eedenplein	3, 5

Verder valt op dat vanuit oostelijke en zuidelijke richting veel minder parkeercapaciteit wordt geboden dan vanuit noordelijke en westelijke richting. Vanuit oostelijke richting zijn er in het geheel geen 'formele' P+R's langs tramlijnen. Vanuit zuidelijke richting is P+R Olympiade een relatief klein terrein en verder zijn er geen 'formele' P+R's langs tramlijnen. Toch zien wij vanuit beide richtingen nog onbenutte kansen, waardoor de parkeerbehoefte in de directe omgeving van het Sportpaleis verder kan afnemen, ten gunste van de parkfunctie.

Suggesties aanvullende oostelijke P+R's

Vanuit oostelijke richting (E313 / R11) zijn de Makro Deurne en het Wijnegem Shopping Center (beide reeds bereikbaar met tram 5) niet in de hoedanigheid van P+R genoemd. O.i. ligt hier al op dit moment een enorm potentieel dat mogelijk op zichzelf al voldoende is om de parkeerdruk op Spoor Oost met 1.000 plaatsen te verminderen. Duizenden parkeerplaatsen staan hier 's avonds leeg. Met de eigenaars van deze parkeerterreinen dienen afspraken gemaakt te worden over (mede)gebruik door het Sportpaleis. Waarschijnlijk zijn 's avonds extra ritten op tram 5 nodig, maar de infrastructuur en voertuigen zijn in elk geval aanwezig. De terreinen kunnen vervolgens opgenomen worden in de communicatie en het parkeerverwijssysteem van het Sportpaleis.

Suggesties aanvullende zuidelijke P+R's

Onderstaand een inventarisatie van parkeerterreinen nabij de zuidelijke Ring / Singel die mogelijk gebruikt zouden kunnen worden t.b.v. evenementen in het Sportpaleis. Een tramverbinding met het Sportpaleis is daarbij niet als randvoorwaarde gehanteerd; verderop wordt toegelicht hoe het natransport dan wel kan georganiseerd.

Windrichting	Invalsweg	Parkeerterrein	Parkeerplaatsen*	Waarvan vrij**	Tram
Zuid / west	R1 / R10	Vlaamsekaai / Waalsekaai	?	10%	-
Zuid / west	R1 / R10	Justitiepaleis	300	90%	(12)
Zuid / west	R1 / R10	Desguinlei	400	50%	-
Zuid / west	R1 / R10	Antwerp Expo	300	70%	2, 6
Zuid / west	R1 / R10	Vogelenzanglaan	300	70%	2, 6
Zuid / west	R1 / R10	Bedrijven Uitbreidingstraat	?	?	-
Zuid / west	R1 / R10	Station Berchem / Posthofbrug	200	30%	-

* Indicatieve schatting o.b.v. Google Maps

** Schatting o.b.v. waarneming woensdag 29 oktober rond 17:30 uur

Het parkeerterrein bij het Justitiepaleis is rond 18:00 uur waarschijnlijk nagenoeg leeg. Beurzen / tentoonstellingen in de Antwerp Expo zijn veelal tot 17:00 of 18:00 open; daarna zullen het bezoekersparkeerterrein en de parkeerplaatsen aan de Vogelenzanglaan leeglopen. Met de eigenaars van deze parkeerterreinen dienen afspraken gemaakt te worden over (mede)gebruik door het Sportpaleis.

Aan de Desguinlei lijkt voldoende restcapaciteit beschikbaar. Het lijkt redelijk om tijdens evenementen in het Sportpaleis een deel van het parkeerterrein te reserveren voor bezoekers van die evenementen.

Antwerp Expo heeft een vlotte tramverbinding met het Sportpaleis. Vanaf het Justitiepaleis rijdt tram 12, maar de reistijd naar het Sportpaleis is vrij lang. Vanaf parkeerterrein Desguinlei is de tramhalte vrij ver wandelen. Voor deze locaties stellen wij pendelbusvervoer voor. Hiermee kunnen vergelijkbare frequenties geboden worden als met de tram en de reistijd (via de Singel) kan door het non-stop karakter kort zijn.

Justitiepaleis, Desguinlei, Antwerp Expo en omgeving hebben een resterende parkeercapaciteit van vermoedelijk zo'n 900 parkeerplaatsen, waarbij voor zo'n 500 parkeerplaatsen pendelbusvervoer georganiseerd moet worden.

Opzet en kosten pendelbusvervoer

Voor pendelbusvervoer vanaf het Justitiepaleis en Desguinlei zijn naar schatting 23 bussen nodig, die er samen voor zorgen dat er elke 2 minuten een bus vertrekt. Wij schatten dat de kosten hiervoor ongeveer €11.000 per evenement bedragen (exclusief communicatiekosten, veiligheidsmedewerkers en eventuele

infrastructurele ingrepen). Rond 18:00 bouwt de avondspits af en heeft De Lijn waarschijnlijk bussen beschikbaar. Ook kunnen hiervoor touringcarondernemers ingehuurd worden.

Toelichting / gehanteerde uitgangspunten bij bovenstaande kostenindicatie:

- 500 parkeerplaatsen * 3 reizigers per auto = 1.500 reizigers
- Aangenomen dat deze 1.500 reizigers binnen één uur arriveren
- Capaciteit per bus: 50 reizigers
- 1.500 reizigers / 50 reizigers per bus = 30 ritten per uur (elke 2 minuten)
- Ongehinderde rijtijd Justitiepaleis - Sportpaleis: 15 minuten
- Omlooptijd: 45 minuten (heen, terug, halteertijd, reserve)
- 30 omlopen per uur * 45 minuten = 1.350 / 60 = 23 bussen nodig
- Inzeturen per bus per evenement: 1 uur af- en aanrijden voor + 2 uur pendelen voor + 1 uur af- en aanrijden na + 2 uur pendelen na = 6 uur
- Kosten per inzetuur: €80 (ervaringsbedrag Nederland)
- 23 bussen * 6 inzeturen * €80 per uur = €11.000

Overige suggesties voor aanvullende P+R's

De volgende suggesties voor aanvullende P+R-terreinen moeten nader worden onderzocht op capaciteit, restcapaciteit en kosten voor het pendelbusvervoer, dat in alle gevallen nodig is:

- Carrefour Burcht (E17)
- Carrefour Borsbeek (R11)
- IKEA Wilrijk (A12)
- UZA (E19)
- Diverse bedrijventerreinen

Tenslotte is ons niet bekend welke parkeerplaatsen onder de noemer P+R Kinepolis open staan voor bezoekers van het Sportpaleis. Alleen op maaiveld of ook de parkeergarage van 750 parkeerplaatsen van Decathlon? Zo niet, wellicht een mogelijkheid om dit te regelen samen met Decathlon.

Conclusies

Met bovenstaande suggesties pretenderen wij niet het ei van Columbus te hebben gevonden, maar het lijkt bij voorbaat niet onmogelijk om een deel van de parkeerbehoefte elders in de omgeving op te vangen en om de parkeerbehoefte in de directe omgeving te verlagen door het concept P+R verder uit te bouwen. Beide leiden tot een betere benutting van bestaande parkeerterreinen en een verlaging van de parkeerdruk op Spoor Oost.

Voor sommige voorstellen zijn aanvullende tramritten of pendelbussen en/of medegebruik van private parkeerterreinen nodig. Dit vergt uiteraard overleg over organisatie en financiering. Dit mag echter wat ons betreft geen reden zijn om deze opties bij voorbaat uit te sluiten en te kiezen voor de makkelijkste weg voor politiek en bedrijfsleven, maar de minst aantrekkelijke weg voor bewoners.

Het verder uitbouwen van het concept P+R leidt er verder toe dat de belofte van de stad aan het Sportpaleis om binnen 1.350 meter blijvend 4.000 parkeerplaatsen te bieden niet volledig nagekomen kan worden. Het Evenementenvervoerplan uit 2013 biedt echter wel de mogelijkheid om bij het verdwijnen van parkeercapaciteit alternatieven te zoeken, als alle partijen akkoord zijn. Er is geen reden om het overleg met het Sportpaleis hierover niet op te starten. Wij verwachten dat het Sportpaleis een P+R met vlot openbaar vervoer tot voor de deur een bespreekbaar alternatief zal vinden voor een moeizaam bereikbaar parkeerterrein op ruim een kilometer stappen. Bezoekers zullen o.i. ook begrip hebben voor een beperkte parkeercapaciteit in hoogstedelijke omgeving, zeker als die omgeving grotendeels tot bouwwerf is getransformeerd.

Wij verzoeken de stad om de aangedragen alternatieven serieus te onderzoeken alvorens onherroepelijk te besluiten om Spoor Oost volledig als parkeerterrein in te richten en daarmee een invulling als volwaardig park langdurig onmogelijk te maken.

Onze 3 aanbevelingen

AG VESPA het terrein laten **hertekenen**, met een groter deel van het terrein beschikbaar voor de buurt.

Gelijktijdig mensen en tijd steken in het bewerkstelligen van de voorgestelde **5 quick wins** om parking gespreid & gedifferentieerd te realiseren.

De gereserveerde publieke middelen van **6.245.000 Euro** (deze raming werd goedgekeurd in een collegebesluit) voor Spoor Oost evenwichtig en duurzaam in te zetten voor de buurt en meer publieke ruimte.